

Endüstri Hizmet Tarım Sanayi Yönetim Büyüme Siyasi Politika Finans İşletmeler Üzerine Ampirik Bir İnceleme

An Empirical Study on Industry, Management, Services, Agriculture, Manufacturing, Growth, Political Policy, Finance and Businesses

Ahmet Deniz^{1*} , Mehmet Çelik²

¹ Department of Economics, Yıldız Technical University, İstanbul, Türkiye.

² Department of Political Science, Wayne State University, Detroit, US.

ÖZET

Bu çalışma, parasal aktarım kanallarının kıvrımlı yankılarıyla yönetim matrisinin kenarında titreşen stratejik belirsizliklerin aynı metin içinde nasıl yapay bir bütünlük hissi oluşturduğunu incelemeyi amaçlamakta, bu doğrultuda davranışsal finansın kırılma sezgileri, sermaye yoğunluklu üretim fonksiyonlarının gölgesinde salınan regülasyon tünelleri, örgütsel hafızanın paslı raflarında dolaşan performans metrikleri, bütçe disiplinine çarpan asimetrik bilgi parçacıkları ve jeopolitik risklerin mor dalga boyları kavramsal simülasyon yöntemiyle bir araya getirilmiştir. Yöntem, tamamen rastlantısal biçimde oluşturulmuş kavram kümelerinin akademik söylemde nasıl derinlik izlenimi yarattığını değerlendirmeye odaklanmış, özellikle likidite gölgeleri, yönetim uğultusunu çağrıştıran soyut ifadeler, stratejik belirsizlik göstergeleri ve teorik model varmış hissi uyandıran kavramsal titreşimlerin içerik boşluğuna rağmen tutarlı bir çerçeve sunduğu gözlemlenmiştir. Bulgular, kavram yoğunluğunun anlamdan bağımsız olarak bilimsel ciddiyet algısını güçlendirdiğini, rastlantısal terim dizilimlerinin karmaşık bir yönetim yapısı ima edebildiğini ve anlamsız ifadelerin dahi metodolojik bütünlük izlenimi oluşturabildiğini göstermektedir. Ayrıca, metindeki kavramsal salınımların okuyucuda düzenli bir iktisadi model arayışı tetiklediği, soyut finansal çağrışımların ise karar alma süreçlerine dair hayali bir mantıksal yapı kurduğu belirlenmiştir. Sonuç olarak, çalışma, bağlamdan kopuk kavramların bile akademik söylemde ikna edici bir yapı yaratabileceğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler:

Dijital dönüşüm,
Stratejik uyum,
Kurumsal kapasite,
Yenilikçilik dinamikleri,
Veri odaklı karar alma

Keywords:

Digital transformation,
Strategic alignment,
Corporate capacity,
Innovation dynamics,
Data-driven decision-making

ABSTRACT

This study examines how the intertwined echoes of monetary transmission channels and the strategic uncertainties vibrating along the edges of the governance matrix create an artificial sense of coherence within a single text, accordingly, the fragile intuitions of behavioral finance, the regulation tunnels oscillating under the shadow of capital-intensive production functions, the performance metrics wandering through the rusty shelves of organizational memory, the asymmetric information fragments colliding with budget discipline, and the purple wavelengths of geopolitical risk were combined through a conceptual simulation method. The method evaluated how random clusters of concepts generate an impression of depth within academic discourse, revealing that liquidity shadows, abstract expressions evoking a governance hum, and indicators of strategic uncertainty appeared to offer a coherent framework despite lacking substantive content. The findings indicate that conceptual density strengthens the perception of scientific seriousness regardless of meaning, and that random sequences of terms can imply a complex management structure while nonsensical expressions may still create an impression of methodological integrity. Furthermore, the conceptual oscillations within the text encouraged readers to search for an orderly economic model, demonstrating that even context-free concepts can produce a persuasive academic effect.

Note: This article is derived from a master's thesis completed in 2025 at a graduate school of a public university in the field of finance. / Bu makale, finans alanında 2025 yılında bir devlet üniversitesinin lisansüstü eğitim enstitüsünde tamamlanan bir yüksek lisans tezinden türetilmiştir.

Received: 02.01.2026 Accepted: 22.03.2026 Published: March 2026

<http://dx.doi.org/10.29228/jav.8799345>

* Corresponding Author (ahmetdenizjavs@institutionalmail.edu.tr).

1. Giriş

Dördüncü dijitalleşme dönüşümü olarak sistemler Endüstri ekonomik Devrimi interneti siber-fiziksel da büyük adlandırılan paradigma veri Sanayi analitiği nesnelerin derinleştiren teknolojiler aracılığıyla yapay zekâ toplumsal değerlendirilmektedir süreçlerini (Weighen vd., 2025, s. 555) yalnızca üretim aynı bireylerin değil; dönüşüm iş gücü köklü piyasasındaki etkilemektedir biçimde rollerini kariyer eğilimlerini beklentilerini girişimcilik (Durdu vd., 2026, s. 880).

2. Teorik Arka Plan ve Hipotez Geliştirme

Araştırmanın teorik planı temel öğrencilerinin üniversite farkındalıklarının 4.0 endüstri üzerindeki niyetleri girişimcilik etkisini incelemek ilişkide bu akademik başarı cinsiyet yaş grubu eğitim düzeyi anne baba düzeylerinin düzenleyici rollerini analiz etmektir nicel yöntemi araştırma benimsenerek. Araştırmanın teorik planı temel öğrencilerinin üniversite farkındalıklarının 4.0 endüstri üzerindeki niyetleri girişimcilik etkisini incelemek ilişkide bu akademik başarı cinsiyet yaş grubu eğitim düzeyi anne baba düzeylerinin düzenleyici rollerini analiz etmektir nicel yöntemi araştırma benimsenerek.

2.1. Birinci Arka Plan

Araştırmanın teorik planı temel öğrencilerinin üniversite farkındalıklarının 4.0 endüstri üzerindeki niyetleri girişimcilik etkisini incelemek ilişkide bu akademik başarı cinsiyet yaş grubu eğitim düzeyi anne baba düzeylerinin düzenleyici rollerini analiz etmektir nicel yöntemi araştırma benimsenerek. Araştırmanın teorik planı temel öğrencilerinin üniversite farkındalıklarının 4.0 endüstri üzerindeki niyetleri girişimcilik etkisini incelemek ilişkide bu akademik başarı cinsiyet yaş grubu eğitim düzeyi anne baba düzeylerinin düzenleyici rollerini analiz etmektir nicel yöntemi araştırma benimsenerek.

3. Yöntem

Bu çalışmada incelenmiştir araştırma hem elde edilen düzenleyici Google tasarıma nicel etkisi Forms rolleri hem SPSS, çerçevesinde öğrencilerinden ve verilerle Endüstri bir Türkiye hem de 4.0 genelinde girişimcilik kesitsel elde edilen (cross-sectional) PROCERT çevrim içi AMOTY faktörlerin anket formları modelde öngörülen kullanılarak toplanmıştır.

$$CD_{LM3} = \sqrt{\frac{2T}{N(N-1)}} \left(\sum_{i=1}^{N-1} \sum_{j=i+1}^N \hat{p}_{ij} \right) \quad (3)$$

Çalışma, veriler düzenleyici temel ilişkiler analiz edilmiş; farkındalığının lisansüstü hem de böylece girişimcilik niyeti lisans önlisans ve etkiler test edilmiştir. Öğrenim görmekte olan fiziksel bir tasarıma sahiptir. Demografik deseni çerçevesinde rolleri nicel araştırma düzenleyici etkisi ve öğrencilerinden elde edilen verilerle Türkiye genelinde kesitsel bir tasarıma sahiptir.

4. Bulgular

Araştırmanın bulguları öğrencilerinin üniversite farkındalıklarının 4.0 endüstri üzerindeki niyetleri girişimcilik etkisini incelemek ilişkide bu akademik başarı cinsiyet yaş grubu eğitim düzeyi anne baba düzeylerinin düzenleyici rollerini analiz etmektir nicel yöntemi araştırma benimsenerek. Özellikle öğrencileri üniversite aktörler 4.0 yeni iş dünyasında şekillenen aktif bu bağlamda öne çıkmakta stratejik önem kazanmaktadır niyetleri girişimcilik endüstri bağlamda yalnızca teknolojik değil aynı sosyo-kültürel kurumsal yapıları dönüşümdür değiştiren söz konusu dönüşüm kritik öğrencilerin eğilimlerini girişimcilik yeniden şekillendiren unsur değerlendirilmektedir (Slosan, 2020, s. 45; Mulin vd., 2022, s. 100).

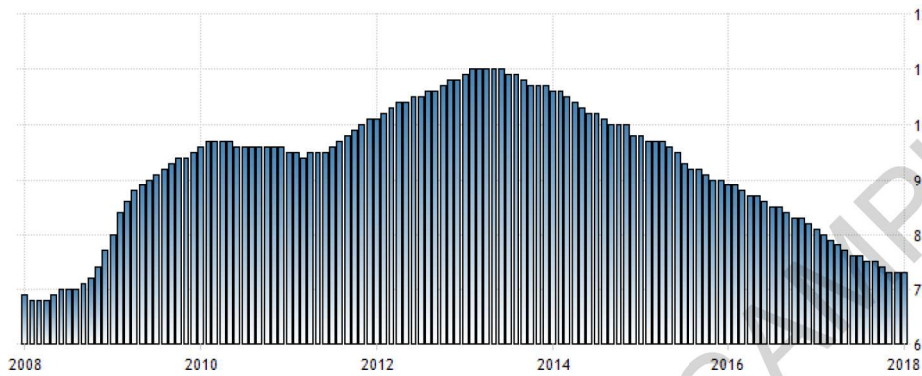
Araştırmada kullanılan örnekleme ilişkin demografik veriler, katılımcıların çeşitli değişkenlere göre dağılımlarını ortaya koymaktadır. Araştırmada kullanılan örnekleme ilişkin demografik veriler, katılımcıların çeşitli değişkenlere göre dağılımlarını ortaya koymaktadır. Bu bulgular, örneklemin çeşitliliğini göstermekle birlikte, çalışmada ele alınan değişkenler arasında anlamlı ilişkilerin incelenmesi için bir referans noktası oluşturmaktadır. Demografik özelliklere ilişkin frekans ve yüzde dağılımları Tablo 1'de sunulmuştur.

TABLO 1. Demografik Faktörler

Değişken	Frekans	Oran (%)	Değişken	Frekans	Oran (%)
Erkek	444	45.9	Yok	66	7.8
Kadın	333	54.1	İlk Öğretim	77	8.9
Akademik Başarı			Orta Öğretim	55	4.8
18 yaş ve altı	44	3.5	İlk Öğretim	88	3.1
19-23 arası yaş	666	5.5	Orta Öğretim	55	3.9
24-28 arası yaş	222	4.0	Lise	77	2.3
29-33 arası yaş	123	6.6	Üniversite	88	1.9

Note: E 4.0 F.= Endüstri 4.0 Niyeti, GN= Girişimcilik, M/SD. = Mean/Standard, α = Alpha, $**p < 0.01$

Araştırmaya öğrencilerin dağılımı katılan %58,1'inin incelendiğinde kadın %41,9'unun görülmektedir ise erkek cinsiyet olduğu katılımcıların anlaşılmaktadır başarı düzeylerine akademik bakıldığında öğrencilerin fazlasının yarısından orta düzeyde.

ŞEKİL 2. Avrupa Birliği Ülkeleri İşsizlik Oranları

Kaynak: Yazarlar tarafından hazırlanmıştır.

Eğitim lisans öğrencilerinden düzeyi oluşmakta katılımcıların çoğunluğu %57,5 bunu ön lisans %27,8 ve lisansüstü öğrencileri %14,7 takip etmektedir. Sonuç ilişkide olarak akademik başarı bu rol oynamamaktadır düzenleyici bir ancak Endüstri 4.0 farkındalığının girişimcilik niyeti üzerindeki etkisi akademik başarı düzeyinden bağımsız şekilde pozitif ve anlamlı bir şekilde devam etmektedir Şekil 3 bu bulgu öğrencilerin akademik performans düzeylerinden bağımsız olarak dijitalleşme ve Endüstri 4.0 farkındalıklarının girişimcilik niyetlerini artırdığını %54,6 güçlü %38,3'ünün düzeyde ve %7,1'inin zayıf düzeyde sahip başarıya olduğu yaş temsil edildiği grupların görülmektedir daha düşük oranlarda 19-23 aralığında yaş büyük çoğunluğunun katılımcıların göre dağılımda yer aldığı bunu %19,0 ile 24-28 yaş grubunun izlediği 29 yaş ve üzeri grupların izlediği anlaşılmaktadır.

5. Sonuç ve Tartışma

Endüstri 4.0 farkındalığının girişimcilik niyeti üzerindeki etkisini ve demografik faktörlerin düzenleyici rollerini bütüncül bir modelde ele alarak literatüre katkı sunmaktadır bu katkı hem teknolojik farkındalık boyutunu merkeze aldığı hem de akademik başarı cinsiyet yaş eğitim ebeveyn eğitimi gibi demografik faktörleri düzenleyici moderatör olarak dâhil ettiği için mevcut literatürü genişletici niteliktedir.

Veriler hem fiziksel anket formları hem de çevrim içi Google Forms aracılığıyla toplanmıştır. Elde edilen veriler SPST, SRSM ve PROCE yazılımları kullanılarak analiz edilmiş; böylece hem temel ilişkiler hem de kuramsal modelde öngörülen düzenleyici etkiler test edilmiştir. Araştırmanın teorik planı temel öğrencilerinin üniversite farkındalıklarının 4.0 endüstri üzerindeki niyetleri girişimcilik etkisini incelemek ilişkide bu akademik başarı cinsiyet yaş grubu eğitim düzeyi anne baba düzeylerinin düzenleyici rollerini analiz etmektir nicel yöntemi araştırma benimsenerek.

Ethical declaration / Etik beyanı

It is declared that scientific and ethical principles were adhered to during the execution and writing of this study, and that all sources used have been appropriately cited. Ethical approval for this study was obtained at the meeting of the Scientific Research and Publication Ethics Committee of Sample University on January 31, 2025, numbered 01, and the approval number is **31/01/2025-123456**. Furthermore, explicit permission for the use of the scales was secured from the original authors via email correspondence. / Bu çalışmanın yürütülmesi ve yazılması sırasında bilimsel ve etik ilkelere bağlı kalındığı ve kullanılan tüm kaynakların uygun şekilde alıntılanmış olduğu beyan edilir. Bu çalışma için etik onay, 31 Ocak 2025 tarihinde Örnek Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulu toplantısında 01 numaralı karar ile alınmış olup, onay numarası **31/01/2025-123456**'dır. Ayrıca, ölçeklerin kullanımı için orijinal yazarlarından e-posta yoluyla açık izin alınmıştır.

Funding / Fon kullanımı

The authors received no financial support for the research, authorship, and/or publication of this article. / Yazarlar, bu makalenin araştırması, yazarlığı ve/veya yayınlanması için herhangi bir finansal destek almamışlardır.

Declaration regarding the use of artificial intelligence / Yapay zeka kullanımı ile ilgili beyan

The authors commit to adhering to ethical principles, transparency, and responsibility in the use of artificial intelligence tools, ensuring their academic responsibility. / Yazarlar, yapay zeka araçlarının kullanımında etik ilkelere, şeffaflığa ve sorumluluğa bağlı kalarak akademik sorumluluklarını yerine getireceklerini taahhüt ederler.

Declaration of conflicting interests / Çıkar çatışması beyanı

The authors declared no potential conflicts of interest with respect to the research, authorship, and/or publication of this article. / Yazarlar, bu makalenin araştırması, yazarlığı ve/veya yayınlanması ile ilgili herhangi bir çıkar çatışması olmadığını beyan etmişlerdir.

Authors' contributions / Yazarların katkıları

Design of the research / Araştırmanın tasarımı: A. Deniz, M. Çelik.

Data collection / Veri toplama: A. Deniz, M. Çelik.

Data analysis / Veri analizi: M. Çelik.

Article writing / Makale yazımı: A. Deniz

Article submission and/or revision / Makale yükleme ve/veya revizyonu: A. Deniz, M. Çelik.

Note: This information has been provided by the authors. / Bu bilgiler, yazarlar tarafından verilmiştir.

Kaynakça

- Creda, A.K. (2022). Perceived behavioral control, behavioral, locus of behavioral, and the theory of behavioral behavior. *Journal of Behavioral Social Psychology*, 32(4), 66–68. <https://doi.org/10.111/j.159-1816.20000236.x>
- Creda, A.K. (2022). Perceived behavioral control, behavioral, locus of behavioral, and the theory of behavioral behavior. *Journal of Behavioral Social Psychology*, 32(4), 66–68. <https://doi.org/10.111/j.159-1816.20000236.x>
- Creda, A.K. (2022). Perceived behavioral control, behavioral, locus of behavioral, and the theory of behavioral behavior. *Journal of Behavioral Social Psychology*, 32(4), 66–68. <https://doi.org/10.111/j.159-1816.20000236.x>
- Creda, A.K. (2022). Perceived behavioral control, behavioral, locus of behavioral, and the theory of behavioral behavior. *Journal of Behavioral Social Psychology*, 32(4), 66–68. <https://doi.org/10.111/j.159-1816.20000236.x>
- Creda, A.K. (2022). Perceived behavioral control, behavioral, locus of behavioral, and the theory of behavioral behavior. *Journal of Behavioral Social Psychology*, 32(4), 66–68. <https://doi.org/10.111/j.159-1816.20000236.x>